

Gyvenimo audrų blaškomi...

EMIGRANTO I VENEUELA IŠGYVENIMAI / A. Kybartas

Skaitytojas, be abejo, pagalvos, ar tokiomis sąlygomis esant nebandė kas likti Amerikoje. Juokaudami tarpusavyje mes ir šią mintį gvildiname. Bet... visų pirma mus, atrodo, gerokai saugojo. Pradžioje mažai teledio į šalį kur pasukti, bet vėliau laisviau. Žinoma, gal vieną gungis galėtų kur prasmukti, bet su šeima tai tikrai jau ne. Pagaliau pabėgusi vėliau surastų ir tikrai gražintų į Vokietiją, nes USA emigracijos įstatymai šiuo atveju negalintingi. Pagaliau klausimas, kaip ten iš viso su transportu būtų buvę, nes lipant tikrino net po kelis kartus, ar visi esame. Šiaip ar taip susirinko į lėktuvą visi.

Turėjome prieš save paskutinįjį kelionės etapą Bradley Field-Venecuela. Deja, turėjome dar kartą pakelti nusileisti šiuo atveju negalintingi. Pagaliau klausimas, kaip ten iš viso su transportu būtų buvę, nes lipant tikrino net po kelis kartus, ar visi esame. Šiaip ar taip susirinko į lėktuvą visi.

Turėjome prieš save paskutinįjį kelionės etapą Bradley Field-Venecuela. Deja, turėjome dar kartą pakelti nusileisti šiuo atveju negalintingi. Pagaliau klausimas, kaip ten iš viso su transportu būtų buvę, nes lipant tikrino net po kelis kartus, ar visi esame. Šiaip ar taip susirinko į lėktuvą visi.

rišti, tai kam čia dabar prieš aplėdžiant lėktuvą galutiniai dar raišiotis.

Nusileidžiame. Apačioje tas pats karštis kaip ir Porto Ricoje. Esame La Guairos aerodrome, Venecueloje. Tai vienas iš didesniųjų vandens ir oro Venecuelos uostamiesčių. Nuo čia iki Caracas, Venecuelos sostinės, vos apie 20 km. Aerodrome karšta, tačiau karštis netvankus. Pučia jūros vėjelis. Nežiūrint kelionės pervargimo, žmonės laikosi neblogai. Nuvedami į aerodromo pastatus. Duodama kavos. Įdomiausias naujosios, laikinai mus priglaudusios šalies gyventojais, pastatai, augalai. Multinė mandagiai, daugiau dėl formos, patikrina mūsų jau iš lėktuvo atneštus lagaminus. Kiek vėliau sėdame į 2 paruoštus autobusus ir vykstame į mums paskirtą stovyklą.

GILYN I KRAŠTO GILUMĄ

Autobusams pajudėjus godžiai dairomės po apylinkę. Vaizdai vienas kitam priešingai ir sukelia įvairiausių minčių. Šalia modernių aerodromo pastatų, riogso trobelė iš įvairiausių spalvų kartono ar popieriaus gabalų. Šalia gražiai ža-

siuojančios augmenijos (dabar lietnagasis periodas) ištisi plotai rauduonojančios žemės, ant kurios, atrodo, niekas negalėtų augti. Kylame aukštesnį asfaltuotą, siaurą ir nepaprastai vingiuotą, ant skardžių išvestų keliu. Pakelėse didžiulės reklamos, garsinančios Fordo ir kitų firmų automobilius, Chesterfield'o cigaretetes, Coca-Cola ir kt. amerikietiškas prekes. Vaizdų gražumas nepaprastas — kalnai, žalumas, apačioje slėniai, jūra.

Tačiau realybė neleidžia gamtos grožybėmis džiaugtis. Smarkiai dirbantį motoras dusina benzino dūjomis, bemaž kas 20—30 metrų stulgis prie pat skardžių kraštų posūkiai, autobusą biauriai siūbuoja ir mėto. Toks važinėjimas kur kas blogiau veikia negu skridimas lėktuvu. Jau ir vyrams darosi neįjauki žiūrėti į tą beprotišką važiavimą. Juo labiau, kad skardžių pakraščiuose šen ten guli automobilių griaučiai. Be abejo, tai šitokio važiavimo rezultatai.

Taip nežmoniškai važiuodami pravažiavome gal 12 km. Darome pertraukėlę prie vienos gerimų parduotuvės, įrengtos paprasčiausioje pa-

siūreje; dabarviai tetraujasi, kas esame, kur vykstame. Vienas kitas pasiūlo gaivinančio Coca-Cola ir cigarečių. Klek paisėje turėjome važiuoti toliau, deja, šoferis nepajėgė užvesti mašinos. Trisdešimt vargšas apie motorą, bet, pasirodo, menkai apie jį išmanąs ir todėl negalėjo mašinos išjudinti iš vietos. Laukėme valandą, antrą, jokių rezultatų. Pagaliau šoferis viską metė ir ramiausiai nuėjo girksnoti Coca-Cola. Šiaip taip išsiaiškino, kad jis lauksias savo draugo šoferio-mechaniko, kuris turis tuo pat keliu važiuoti.

Ta pačia proga patyrėme, kad turime vykti į El Trompillo emigrantų centrą, tai yra, į vietovę už maždaug 180 km. Visų veldai ištyso sužinojus tokią naujieną. Juk tokia kelionė gali žmogui į kapus nuvaryti, o čia vos tik dar išlipome iš lėktuvo po 56 valandų kelionės. Bet kągi padarysi, jei tokia emigrantų dalis.

Temsta. Pagaliau kas daryti. Bandome ieškoti pagalbos patys. Šiaip taip pavyksta užmegzti kontaktą su vienu čia seniai gyvenančiu europiečiu. Pasirodo, jo turima gerų ryšių. Skambina į Emigracijos Instituta Caracas. Rezultatų jokių. Vėu. Įprašome skambinti kuriai policijos institucijai. Susiskambina. Prižada atsiųsti mašiną. Laukiam valandą, kitą — jokios pagalbos. Kaip vėliau patyriau, čia vietos įstaigos ir žmonės labai nerangūs, viskas atideda-

Ciurlioniečiai vėl dainuoja

Po ilgesnės pertraukos Ciurlioniečiai vasario 5—12 dienomis koncertuos prancūzų zonos šiaurėje, Mainz'o ir Koblenz'o miestuose. Šias gastroles rengia prancūzų įstaigos Mainz'e. Be to, grįždami su Lietuviška daina Ciurlioniečiai aplankys Heffbronn'o sanatorijoje gulintius Lietuvius. Vasario 15 d., Lietuvos Tremtinių Rašytojų Draugijos kviečiami, dainuos literatūros premijų įteikimo iškilnėse Schw. Gmuend'e.

Ansamblio vadovas Alf. Mikulskis, jo talkininkai meno vadovai ir visi Ciurlioniečiai, kad ir kiek sukrėsti emigracinės karštilgės, dainos nuotaikėje tęsia Lietuvos darbo darbą toliau. (a)

ma rytdienai. „Manjana“ — rytoj išgirsite visur ir visada.

Pagaliam po 7 val priverstino poilsio mūsų šoferis tikrai pasigauna iš kitos pravažiujančios mašinos savo pažįstamą, tas pasikrapšto apie mūsų mašinos motorą ir važiuojame. Vėl bėda. Važiuojame atviru motoru (motoras įmontuotas mašinos viduje), iš kurio eina benzinas purkšlėmis stačiai ant keleivių. Teko dangstyti kas kuo galėjo. Išgyvenome simbolinį krikštą, kur vandens vietoje buvo tikrasis Venecuelos produktas — benzinas, kuris čia yra pigesnis už vandenį.

Už pusvalandžio pasiekiami Caracas — Venecuelos sostinė. Čia pakelėme autobusą ir apie 11 val naktį pasileidome į krašto gilumą, į emigracinę stovyklą El Trompilloje. Ši kelionė buvo panaši kaip ir pradžioje buvus iki Caracaso: keliai vingiuoti, duobėti, kai kur remontuojami. Važiavimas beprotiškai greitas, nesigalima nei žmonių, nei mašinos. Šoferis negal iškęsti neaplenks prieš save einančios mašinos... Nesvarbu, ar tai sunkvežimis ar lengvoji mašina. Prasideda kvailos lenktynės, kurios rezultate žmonės šokinėja kaip guminiai į visas puses, o pati mašina, atrodo, savaime subirs, jei ne — tai mažiausiai atsimuši į pakelės medį ar nulėksi į šalia kelio žemai gulintį slėnį.

Po tokio važiavimo ir žmonės ir pats šoferis būna tiesiog išsisėmę. Vienam lagaminui nukritus nuo autobuso stogo ir sulaukus mašinos, šoferis iš nuovargio bematant užmigo ant vairo. Žmonės patys iki paskutiniųjų pervargę ir, matydami tokią vairuotojo būklę, atsiskakė toliau važiuoti. Tik po ilgų derybų kelionė buvo tęsiama. Pagaliau keliose vietose paklydę, pavažinęję po šunkelius ir miestelius, kurių Europoje niekur nematėme, privažiavome kelionės tikslą — emigrantų centrinę stovyklą El Trompillo. Čia greitai atlikti formalumai, išduota patalynė ir išvedžiota po patalpas seniai už tarnautam poilsui.

Stovykla, kur nuolat atsisveikinama

FALLINGBOSTELIO KRONIKA

— Prieš kurį laiką labai puikiai suorganizuotas lietuvių choras Fallingbostelyje pranyko, nes išvykus jo vedėjui muzikui Masevičiui Kanadon, dabar nebėra kam diriguoti. Bažnyčioje taip gi pasidarė liūdna, nes per lietuvių pamaldas niekas negieda ir pamaldos vyksta be muzikos. Būtų gera, jei vėl kuris muzikas persikeltų šion stovyklon.

— Sausio 31 ir vasario 2 dienas Australijon išvyko 16 ir 17 transportai, kurie išvežė per 1500 emigrantų, jų tarpe apie 150 lietuvių. Teko patirti, kad apie vasario 6—7 d. yra numatyta 18 transportas. Naujieji „australiečiai“ specialiais traukiniais išvyko Italijon, iš kur jie per Neapolio ir Genua uostus pasileis į savos ilga ir labai įdomią kelionę.

Lietuvių Tremtinių Bendromenės Komitetas veikia puikiai. Jis visada organizuoja išvykstantiems viešas

išleis tuves. Sausio 30 tokios išleis tuves buvo suruoštos vykstantiems Australijon. Vakare kun. Danielius atlikė trumpas pamaldas už išvykstantiuosius. 19 val. išvykstantieji ir išlydinčiai susirinko lietuvių mokyklos patalpose. Susirinkimą pradedo Komiteto pirmininkas Dumčius, kuris šiltais žodžiais pasveikino gausiai susirinkusius ir K-to vardu pakvietė dipl. teisininką Ignaitį tarti žodį.

Prelegentas trumpai peržvelgė per 4 metus tremtinių nueitą kryžium kelią, tėvynėje vykstantį svetimųjų terorą prieš mūsų brolius ir seses. Be to, jis priminė, kad šiandien ir vakarų užkietėjusių diplomatu sąžinė jau pradeda atbusti. Todėl pavergtųjų tautų kova yra įėjusi naujon fazėn, nes Vakarai jau praregėjo, su kuo turi reikalo. Komunizmui nebelengva paslėpti savo

žiaurius tikslus — naikinti nekaltas tautas. Jis kvietė visus aktyviai dalyvauti kovoje dėl tėvynės Lietuvos laisvės.

Išvykstantųjų vardu žodį tarė Dr. V. Ivinskis, kuris pareiškė, kad išvykstantieji neprivalo pakriksti, bet nuvykę Australijon privalo tuojau stoti į lietuvių organizacijas, užsiprenumeruoti laikraščius ir bendrai laikytis kuo didžiausios vienybės. Jis dar pabrėžė, kad pabaltiečiai emigrantai, o ypač lietuviai, turi gerą vardą ir yra žymiai daugiau vertinami, negu kitos tautybės, kaip žmonės ir geri darbininkai. Jis kvietė kovoti su palaidūnais ir lietuvių vardą žeminančiais tautiečiais. Gerb. Dr. Ivinskis dar pakartotinai pabrėžė didelę spaudos reikšmę išelviams. Tik per spaudą galime išlaikyti savo kalbą, savo papročius. Be to, jis padėkojo mokytojams, kurie nei vienos dienos nepraleidžia, nors ir laikinai kur sustojus, kad ruošų mūsų priaugančią kartą tautinėje ir patriotinėje dvasioje. Kvietė ir Australijoje palaikyti lietuvišką (kad ir privatišką) mokyklą, kad mažieji nepamirštų gimtosios kalbos.

— Vasario 3 dieną vėl išėina transportas Kanadon. Čia taip gi nemažas skaičius lietuvių išvyksta.

Kl. Giedgaudas

Vasario 16 d. Ciurlioniškių koncertas Stuttgarte

Lietuvos Nepriklausomybės šventės proga, vasario 16 d. per Stuttgarto radiją 18,35—19 val. bus transliuojamas „Ciurlionio“ ansamblio koncertas.

Taip pat vasario 19 d. (valanda dar nežinoma, bet ji bus paskelbta kiek vėliau) tas pats koncertas bus pakartotas per Müncheno radiją.

Tad įsidėmėkite: Vasario 16 d. — Stuttgarto radijas — 18,35—19 v.!

A. VILKAS

(39)

SIAUBAS EINA PER EUROPA

ATSIMINIMAI

VIII. SKYRIUS
KELIONĖ I ATSARGOS PULKA
(1945. IV. 28. — V. 9.)

1945. IV. 28. Sešt.

Keista, mes džiaugiamės skiriami frontan, džiaugiamės šito balsaus gyvenimo pasikeitimui. Jaučiame, kad karo pabaiga artėja.

Marienwerder'io stoty rusės kraunasi sluntinius, tur būt, Vokietijos grobį. Paskirtame prekiniam vagonu susikėlėme dviejų aukštų guolius. Sunku sutilpti. Mūsų viršininkas — senyvas seržantas.

Rumša, grįžęs su maisto transportu, reikalavo sau geriausios vietos, bet niekas jam neužleido.

Jis darėsi vis aktyvesnis. Ipykęs, be kita ko, pasakė: — Daugiau viršininko vietos neužleisiu Dukštai... Kai išeisime į frontą, kai kuriuos „tipelius“ reiks nudėti.

„Reiks nudėti“ buvo taikoma man. Tą pat ir aš pagalvojau.

Vietos mažai. Gulėjome tik šonais. Priėjau prie Romo, kuris lindėjo po lentomis.

— Kur lašiniai?

— Tai... pasidėjau... rusai suėdė beveik visus. O tu, tiesa, Šalčiūne, būsi ludininkas, ar ne?

— Aš nesu matęs, kad suėdė, bet... tiesa, tu tada rodei, kad nėra... — nemaloniai pasijuto Šalčiūnas.

Vytas nustebež truktelėjo pečiais. Romas per giliai lindėjo, kad jam būtų galima spirti nosin. Be to, buvau nusilpęs ir kerštą atidėjau.

— Nėmanyk. Suprantu, suprantu, kaip buvo. Na, atsimink!

Dešimčiai dienų gavome po 4 kg duonos, 200 g lašinių ir dvokiančios karvienos. Ją išmetėme pro langą, einant traukiniui.

Privažiavome Dirschau. Stoties komendantas liepė dešiniąjį vagono pusę uždaryti. Stebėjome pro plyšius, bet nieko ypatingo nematėme. Rusai kalbėjo, kad netoli šaudomi vokiečiai.

Prieš Dancigą pamatėme didžiulius užtvindytus plotus. Aukštesnės vietos, medžiai, kyšojo iš vandens. Vokiečiai kovėsi iš paskutiniųjų ir visomis priemonėmis. Miestas sudaužytas, bet mažiau, negu mes vaizdavomės. Kur-ne-kur vaikščiojo žmonės.

Gotenhafen (Gdynė) — gražus miestas, išlikęs sveikas. Tik toliau pavažiavę, pamatėme „katiušų“ išraustus laukus. Apsupti vokiečiai (ir, sako, vlasovcai) dar dabar laikėsi ilgajame pusiasalyje (Putzinger Nehrung). Buvo girdėti mūšiai.

Pro traukinio langą matau tą patį kelią, kuriuo aną kartą važiauvau, atsisveikinęs su lietuvių kolona. Tada dar buvo vilties pabėgti nuo bolševizmo. Bet — dabar traukinys irgi nėra visu greitumu į VAKARUS. Aš džiaugiausi. Kiti nusivylė, nes manė, iš Rusijos, Lenkijos būtų lengviau pasprukti Lietuvon.

1945. IV. 29. Sekm.

Visą naktį važiauvome ir važiauvome, net vagonai šokinėjo. Pilvą skauda. Biauru per gulintius naktį eiti lauk.

Stojė mūsiškiai sutiko lietuvių senuką. (Aš tuo metu buvau nuėjęs į kitą vagonų pusę.) Jis atvažiavęs iš Lietuvos ir ieškąs savo šeimos. Lietuvoje dabar daug žmonių kalėjimuose, daug partizanų miškuose. Lašinių kg 350 rublių. Kas spekuliuoja, neblogai gyvena; šiaip — visi vargsta. Nuo vasario mėn. ėmė daugiau suimnėti. Masiškai neveža.

(1945. IV. 30. Pirm.)

Vienoje stotyje apsistoję radome didelį baką kažkoko negeriamo spirito. Vos rusai išgirdo žodį „spiritas“, tuojau apipuošė mus. Aiškinaime, kad tai nuodal. Tačiau rusai neilki. Vienas jų laiko baką, kaip vanagas karvelį, ir nepaleidžia. Jo akys žiba. Jis mano: mes meluojame, mes paskiau vieni išgersime.

— Tegu geria biaurybė, tegu dvesial — kažkas pasiblauredamas atsiliepia.

Bet Stasys palma baką, išpila ant žemės ir uždega. „Spiritas“ biauriai rūksta.

Kituose vagonuose važiuojančios žydaitės, kurių tarp viena iš Lietuvos, ir rusai kariai buvo gerai aprūpinami. Jie vis nešdavosi šiltą kavą, konservus ir duoną iš maisto vagono. Tuo tarpu mes valgėme tik sausą duoną, retkarčiais užgerdavome šiltu vandeniu iš garvežio.

Vienas rusas karys išlipo girtas iš vagono ir svirdiniavo stoty. Karininkas išsoko, keikdamas apspardė ir įstūmė atgal pas žydaites.

1945. V. 1. Antr.

Tą proletariato šventę praleidome pusbadžiu. Keliose sugriautose stotyse matėme raudonas vėliavas ir sovietiškus sūkius.

Važiavome Stettin'o link. Vienoje stotyje kariai davė mums riuobos. Buvome išalkę. Kurie vėliau atbėgo, negavo, nes rusai, dėdamiesi išdidžiais ir turtiniais, išliejo ant žemės. O tuo metu mūsų alkaniems pilvams valgis buvo idealas. Mes knisomės po miestų ir stočių griuvėsius, šiukšlynus, rįjome rastas persemusias uogienes ir konservuotus, apgedusius vaisius, nes nieko geresnio nebuvo galima rasti.

Su Ignu lošėme šachmatais.

Ulys „Velnias“, vakarus pajvaivindavo savo pasakojimais: — Mane paėmė vokiečiai transporto tarnybon. Uždare Panemunėje. Uždarė ir neišleidžia. Išsprukau, „talkučkoje“ pardaviau kostiumą, apsilvilkau senu, su skyle sėdynėje. O kam man reikia. Juk aš gausiu uniformą. Pinigus pragerėjau, nuėjau dar pas mergaites, che, che, che... Ale, vėl pinigų nebėra. Vienas lenkiukas dar turi kostiumą, „fain“ kostiumą. Aš jam sakau: „Co tu panie, po cholera... Einame išgerti, ... užskusime pas gražias mergaites. Gražios kaip angelukai. Gal mes paskutines dienas gyvename? Kas žino, — gal greit kirminai landys po mūsų kaulus...“ Nenori lenkiukas. Bet aš šneku, šneku, suku, meluoju, dailinu ir — prikaltu. Reikia „išprosyti“ tą kostiumą. „Prosiuju“, „prosiuju“, dailinu, kad tik naujesnis atrodytų. Žiūriu — jau blaudžos kur-nekur parudavo. Vis tiek nešame „talkučkon“. Žmonės dera. Aš tik rodui, tik skaldau, tik giriu, fit, fit, tarp rankų, kad tik nepamatytų rudų blaudų. Prašau 2.000 RM. Neduoda. Derasi. Šiūlo 1.200 RM. Ma juos galai. Ar mano? Parduodu, bet pinigūs pats paimu. Tuojau — į restoraną, pas mergas, tik užime, uliavojame, kol pinigų buvo...

Sovietinė diplomacija

Rašo Ged. Galvanauskas

Stalino pareiškimas. S. m. sausio mėn. palydėtas keliomis ryškiosis staigmenomis, J. A. Džugašvilis pasauli vaisinga iškepta bandele. Maskvos radijas 1949. I. 30 įvairiomis kalbomis garsina jas nepaprastu skatumu: sovietų vyriausybė nusistatęsi svarstyti deklaraciją karui pasmerkti, ji gali sudaryti taikos sutartį su vakariečiais, siūlo panaikinti Berlyno blokadą, vakariečiams atsiskais sukurti vakarinės Vokietijos valstybę, ir pagaliau galįs susitikti su prez. Trumanu pasitarti. Štai tas kepsnis, kuris būtų skanus, jei nebūtų apstybęs „jei“...

Prieš svarstant deklaraciją karui pasmerkti, reikia talkingos valios ir liautis apsiginklavus. Taikos sutarties sudarymas dar neatneš taikos, o ypač Sovietams esant be dorovės pradų. Juk tas pats Džugašvilis palaikino 1948. VIII. 23 sutartį su vokiečiais, tačiau nepraejus dvejiems metams kariavo. Tarsite: vokiečiai karą pradėjo. Ir tai bus tiesa. Bet ar bolševikai menkesni melstrai sutartims laužyti?

Berlyno blokadą gali būti panaikinta, jei anglosaksai atsakyty sukurimo vakarinės Vokietijos. Jie pernešys yra toli nuėję, kad sugėbėtu atsukti ratą. Ir tai padarius vargu ar pavyktų susitarti esminiais Vokietijos klausimais.

Vienu pasimatymu su prez. Trumanu vargu ar būtų kas atsiekta. Praeities patikimas yra toks milžiniškas, todėl vienu ypu ir didžiausi milžiniai negalėtų pašalinti to slogučio. Ten būtų apstybės žodžių. Menų, kad skaitytojai sutiks su Sen. Alex Willey: „Niekio negalima prikišti, kad Stalinas nori pasimatyti su Trumanu. Tačiau aš jaučiu, kad tas pasipiršimas per pigiai vertinamas JAV ir kitur. O mes tariame: gana žodžių, laukiame veiksmų“.

Kodylai. Kartą pasibaigus žurnalistų pasikalbėjimui su Mussolini, pastarasis sumanė juos paklausti: „Kas yra pavojingiausia valdovams?“ Tėlas žurnalistas atsakė: „Kodylai, du“.

Ir kas nuostabiau, kad sovietų diplomatinėje raizgynėje užtinkame apstybę kodylu. Tais smilkalais sovietai nori sumažinti vakariečių būdrumą. Kremlius žino, kad vakariniame pasaulyje yra ne vien apstybė naiviųjų, bet ir mėgėjų skeisti kodylų dūmus. Kiek kartų Maskva yra apgavusi vakariečius, tiek jie naivūs tikėti naujomis pasakoms. Gal kas pamiršo, kad Džugašvilis 1936 m. pareiškė am. žurn. Rog Howard: „Bolševizmas nesiperša pasauliui. Jis nėra prekė išvežti. Pasaulinės revoliucijos mes nesiekiame“. Ir jis sakė netiesą. Kiek kartų jis darė pareiškimus, tiek leido nešvankius smilkalus pasauliui užliūlioti. 1946 m. spalį mėn. jis aiškino UP korespondentui Hugh Baille apie draugystę su vaka-

rais. Tai buvo melas, nes jos mes nematėme. 1947 m. sausio mėn. per Elliot Roosevelt skelbė pasauliui: bolševikinis ir kapitalistinis pasaulis gali sugyventi. Ir vėl melas, nes kiekviename kampe vyksta nesutarimas, dar daugiau — kova tarp Rytų ir Vakarų.

Kiekvieną kartą Kremlius siekia savo tikslo. Šį kartą, po ilgų šuniškų rietėnų, siekia užmigdyti vakariečius šiuo čiulbesiu, kurio tikroji prasmė būtų: „Europoje, ką apžiojome, tą prarijome. Artimuosiuose Rytuose dar ruošiamės. Kinijoje žygio neužbaigėme. Programa didelė, nes toliau turėsime darbo su Afganistanu, Indija, Burma, Indokinija, Malajais... Ukiškai nespėjome atsikurti. Todėl ir mūsų apsiginklavimo kalvė veikia nepilnai. Tuo tarpu mes norime taikos iki apsiginkluosime. Palaukite.“

Lyg patyčiomis, kai maskviškis radijas nepaliaujamai tą patį kartoja, Dean Acheson skubina sukviesti pasitarimui dėl Šiaurinio Atlanto vakarišios sąjungos sudarymo, vakarišios Europoje sukuriama sąjunga, o Camberros žiniomis, V2 pasiekė 3000 km. Tik baillutė Švedija atsiskak bendrauti su Skandinavija gynybos klausimais. Jai kodylai mieli ir tuo metu, kai JAV senate atvira kalbama apie nepaprastą atominės bombos pajėgumą.

Tradicijos. Sovietai paveldėjo istorines Rusijos tradicijas. Ivan Groznij, Petras I, Katrė II buvo „kūrėjais“ „rusiškosios“ imperijos. Dvigalvis aras buvo rajuš. Tą rajumą padidino bolševikinis revoliucingumas ir tariamas „talkingumas“. Tarp šių dviejų kraštutinių yra balansuojama sovietinė diplomacija. Revoliucija kursto audras, taika siūlo ramybę. Revoliucingumas yra sutapęs su bolševizmo esme, talkingumas — dirbtinė maniera. Bolševikų partijos XVIII kongrese (1934 m.) tvirtinta: „Sovietai negresta nė vienam kraštui“. Aš nebūsiu įkyrus kartoti sovietų agresyvumo aukų, nes jos visiems gerai žinomos.

Sovietų talkingumas, draugingumas kapitalistiniam kraštams yra tik priedanga tikslui siekti. Po ta priedanga slypi tradicinis rusiškas imperializmas. Jo pirmasis uždavinys — sunaikinti kapitalistinę sistemą ir vakarietišką kultūrą. Šio tikslo siekdamas Kremlius naudoja machiaveliškiausius, sukčiausius metodus. Jie gali būti keliami kasdien, bet tikslas yra vienas ir nekinantis.

Sovietinė diplomacija nuolat siekia to paties: sukurti saugumo sritį apie sovietus, skatinti penktąją koloną, trukdyti sudarymą bet kurių nedraugingų sąjungų. Ties tais klausimais stabtelisime atskira proga.

Už gelazinės uždangos:

„Karštasis“ ir „šaltasis“ karas

Britų laikraštis „Daily Mail“ pasakoja apie paskutiniuosius įvykius už geležinės uždangos:

Iš Lenkijos, Vengrijos, Rumunijos ir Čekoslovakijos ateinančios žinios sako, kad už geležinės uždangos šiuo metu siaučia dvejomis karais: „karštasis“, nukreiptas prieš ekleziją ir ūkininkus, ir „šaltasis“ — prieš tautinį elementą partijos ir kariuomenėse. Viešasis karas prieš krikščioniškuosius režimo priešus yra susijęs su smarkiais spaudos puolimais, areštais, tremimais į Sibirą. Slaptasis karas tuo tarpu vyksta diskretiškai: Maskvoje apmokyti agentai perima svarbiausias pozicijas.

Ištremiti į Sibirą. Mirusiojo Lenkijos primo, kard. Hlondo, kuris buvo atviras komunizmo priešas, laidotuvėse dalyvavo 250.000 žmonių. Tai nepatiko Maskvai.

Tuoju po to pradėta aštri kova su eklezija. Lenkijos kalėjimuosna įkišta 200 kunigų. Neilgai trukus suareštuotas ir Vengrijos primas, kardinalas Mindszenty su daugybe kunigų. Apie 87 iš areštuotųjų išvežti į Rusiją. Kadangi šių ištremitųjų tarpe

yra ir keletas „lojalių“, manoma, kad Rusijos stovyklose bus bandoma kunigus „perauklėti“.

Rumunijos graikų-katalikų eklezija turėjo pripažinti Maskvos patriarką. Du vyskupai ir apie 100 kunigų, atsiskiusių pripažinti, buvo ištremiti į Sibirą. Čekoslovakijos spauda taip pat skelbia artėjančią audrą. Kova su ūkininkais, kurie jau spėjo pramatyti komunistų tikslus, kasdieną gauna aštresnes formas. Visa spauda ūkininkus vadina sabotažininkais ir reakcionieriais, ir „kietasprandžių“ voros keliauja tremtin. Nors komunistai savo valdininkų nužudymus stengiasi nuslėpti, tačiau beveik kasdieną patiriama, kad režimo pataikūnai krinta nuo ūkininkų rankų. Į kai kurias sritis vykti drįstama, tik gerai apsiginklavus.

Pilotai — tik rusai. Satelitinčių valstybių kariuomenes apmoko tik rusai ir rusų agentai. Rumunijos kariuomenę jau beveik galima vadinti rusų kariuomene. Karo ministeris Bodnars, drauge su Anna Pauker Rusijoje auklėtas, jau 1934—1937 m. būdamas artilerijos leitenantu, šnipinėjo Rusijos naudai. Naujasis Vengrijos karo ministe-

Akrobatiniai Sovietų propagandos triukai

ISTORIJA NĖRA AGURKŲ DARŽAS...

Praėjusių metų laikotarpyje sovietų raudonoji propaganda buvo pradėjusi kryžiaus žygi, bandydama įtikinti pasauli, kad visi techniškieji išradimai kaip, pavyzdžiui, radijas, garvežys, lėktuvas, elektros lemputė — rusų mokslininkų nuopelnas... Atrodo, agresingoji VKP (b) nepatenkinta rusų tautos tamsumu ir jos technišku atsilikimu prieš kitus kraštus. Kuriant didžiulę Stalino impe-

Pastarasis sovietinis žaidimas mažai nustebino vakariečius. Jie santūriai tyla sutiko „skaistaus jaunikalčio“ pasipiršimą. Londone komisija paskubomis posėdžiauja dėl vakarinės Vokietijos statuto sudarymo. 1949. II. 2 Stalinas, pajutęs tą šaltumą ir naudodamasis amerikiečių agentūra „International News Service“ (INS) siūlo susitikti su H. Trumano sovietuose ar Rytprūsiose, Lenkijoje ar Čekoslovakijoje. Prezidentūros spaudos skyriaus viršininkas atsako: tik Washingtonė. Pasaulyje įvyko kažkas keista. Vakariečiai llovesi tikėję, kaip pasakos Raudonoji Kepuraitė vilkui, kuris tik aukoms privilioti įlenda į avies kailį ir mекena dailiu balsu: aš noriu taikos. Pasaulis galės drįsti blaiviau žiūrėti į ateitį, kai vakarai tars: „Tu, žiaurioji meška, atiduok grobį, paglemžta praieityje“. Tik tuomet pavergtos tautos galės įvertinti ir demokratinį pasaulį ne pagal jo žodžius, bet pagal jo darbus.

rija, visur juk turėtų pirmauti rusai — kuriems galams čia reikalingi kažkokie Edisonai, Marconiai, broliai Raitai, Fultonai...

„Deutschland, Deutschland über alles“, — traukė kadaise rudasis Sovietų Sąjungos draugas — nacių Vokietija. Tačiau, net ir būdamas savo triumfo viršūnėje, Hitleris vis dėlto pasiliko vakarų žmogumi — Fultono neperkrikštijo kokių nors Heinz Horst'u, iš Marconio nepadarė Fritz Staubmann'o Edisono nuopelnų nesiteikė sukrauti Walter Knopf'ui... Toks planas jau ir prisiekusiam meilagai Goebbelsui buvo per drąsus, neįvykdomas. Istorija nėra agurkų daržas, kur kiekvienas gali knaisiotis savo nuožūra, bet gyvenimo užversti puslapiu, neprieinami gyviesiems. Tą žinojo ir Hitleris ir Goebbelsas, sėdėdami Europos viduryje — Berlyne. Į panašius eksperimentus jie nesileido, nors gėdojo karščiau už kitus: „Deutschland über alles in der Welt“...

Tuo tarpu Maskvos valdovai ir čia tikisi atradę naują dirva savo propagandinio genijaus pasireiškimui — gal būt, todėl, kad Maskva žymiai toliau į rytus nuo Berlyno, nuo vakarų Europos. Taigi, jau ir tokius istorinius pertvarkymus darant, galima drąsiau jaustis — vaikai gatvėse pirštais neužbadys...

SANTA CLAUS IR FBI AGENTAI

Nemažesnį kurozą Maskvos radijas pateikė savo kalėdinėje transliacijoje, skirtoje Šiaurinei Amerikai. Transliacija buvo vedama anglų kalba ir lietė Santa Claus kelionę. Santa Claus ar Kalėdų Senelio vardai taipogi yra tvirtai leidę šaknis į žmonijos istoriją. Tačiau ir čia sovietinė propaganda, būdama labai išradinga, bando daužyti savo kvailą galvą į akmeninę sieną, skaniai prajuokindama amerikiečius klausytojus.

Radijo vardinimas prasidėjo Santa Claus kelione iš Šiaurės poliaus. Lėktuvu jis skrenda per negyvenamus šiaurinius plotus, laimingai perlekia Ontario provinciją ir jau atsiduria ties Pensilvanija, bet staiga pasirodo amerikiečių naikintuvai ir priverčia jį nusileisti pirmame pastalkiusiame aerodrome. Tuojau prisistato jaunas FBI agentas. Įtartinai žvilgtelį į lėktuvo pavadinimą — „Gerų norų dvasia“. Santa Claus nugabenamas tardymui ir pasodinamas prozektoriaus šviesoje. — Iš kur tamsta atvyksti? — pirmas klausimas. — Iš šiaurinio poliaus, — atsako Santa Claus. — Iš šiaurinio poliaus? — susidomi FBI. — Betgi ten yra mūsų agresijos bazė — turėtumei tai žinoti... Santa Claus ginasi: — Ne, aš nieko nemačiau tik ruonius ir baltuosius lokius... — Kodėl tamsta skridai per Port Churchill? — Jūs kalbate apie Churchill? su dideliu cigaru burnoje? — teiraujasi Santa Claus. — Yes... Aš kalbu apie tą Churchill, kuris stengiasi išgelbėti (Pabaiga 5 psl.)

Pasaka apie du brolius

Pasižiūrėjo broliai vienas į kitą ir išėjo abudu pro vartus. Baltrus eina prie kryžiaus, ir Antanas eina. Išsizios Baltrus susirinkusius pajukinti, tai Antanas jam ir užmina ant liežuvio. Kentė kentė Baltrus, žvairavo žvairavo, bet ir neiškentė, kai visi pradėjo iš jo šaipytis.

— Matau, kad piemuog geriau už mane čia tinka. Piemenys karvių ginti, o bernal mergų kirkinti.

Pasakė ir pasisuko eiti. O Antanas ir sako: — Eisiu ir aš, reikia pridaboti, kad piemenys neužplumpintų. Aną naktį jau išdaužė šonkaulį pas piemenę belendant. Baltrus atsikuso, nutvėrė broliui už nosies, nusmaukė ir pasakė:

— Nenusmauk, tai ir vaikščios varvančiu liūliu. Antanas nieko neatsakė, tik nusišluostė nosį ir nuėjo prie akmens. Griebė į glėbį, iškėlė iki krūtinės ir trenkė, kad net kryžius susiūbavo.

— Jei šitai padarysi, tai leisiu vienam eiti! Visi aiktelėjo ir suziuro į Baltrų. Baltrus apmetė visus akimis, patraukė rankoves ir pasilenkė. Užplėšė iki krūtinės, apsisuko su akmeniu ir paleido. Paskui nusišluostė rankas, truktelėjo broliui už nosies ir nuėjo nesilvalgydamas.

Antanas pastovėjo, patylėjo ir lėtai lėtai vilkdamas kojas nuėjo gulti. Iki sekmadienio su broliu nesikabėjo ir Barbutės nelaukė, o sekmadienį tik parginęs tiesiog nuėjo pasižokiman ant Laduko kiemo.

Atsistojo prie tvoros ir žiūrė, kaip br'lis Barbutę suka nepaleisdamas. Pašokins — ir laiko apkabines iki kito šokio. Žiūri Antanas, gaudo Barbutės akis ir niekaip sugaut negali. Visur ji žiūri, tik Antano pusėn nepažvelgia. Tik kai pritemo, ji Antaną pamatė. Paliko Baltrų viduryje kiemo ir priėjo Antaną.

— Sveikas, kodėl dabar neužini? — išmėtinėjo ji. — Kur man pas mergas, piemeniui, — piktai atrėžė jis. Barbutė šito negirdėjo. — Eime, pamokysiu šokti! — ir paėmė jį už rankos. Tik pristatė ir Antanas atsileido. Norėjo spirtis, bet neįstengė. Tik žiūro, kad jau sukasi. Ir visas jaunitis į jį suziuro. Žiūrėkit, Antanas šoka. Ir dar kaip duoda! Pamokė Barbutė Antaną ir norėtų jau eiti. Gera su piemeniu šokti, bet su bernu dar geriau. Tik kad tas nepaleidžia. Pašoka ir laiko apglėbęs. Antanas šoka, o Baltrus mėlynuoja. Ir su viena sukasi ir su kita, o vis broli mato. Ilgai jis kentė, ilgai nenorėjo daryti juoko, paskui neiškentė ir nuėjo prie brolio. Bet tas pamatė, kad brolis ateina ir sako: — Užteks jau, laikas namo eiti. — Pabūkim dar, — prašo Barbutė. — Einam, — sako jis ir tempia už rankos. Ir taip abudu eina. Eina ir neatsisuka. Tik capt Baltrus Barbutėi už rankos ir traukia į save. — Piemenys gulti, o mergos šokti! Vienas į save, kitas į save traukia. — Ar nepaleisi! — šaukia Baltrus. — Su manim ejo, su manim ir nueisi! — atsako Antanas. — Paleiskit! Perplėšit! — šaukia Barbutė. Paleido abudu ir stovi vienas prieš kita, kaip ožiai. — Eik namo! — sušnypstė Antanas ir vėl paėmė Barbutę už rankos. — Paleisk! — suriko Antanas. — Tegu ji pati pasirenka. Dairosi Barbutė tai į viena, tai į aną ir nesijudina. Gražus Baltrus, bet Antanas dar gražesnis. Moka Antanas rankas paglostyti, bet Baltrus mažiau dūsauja. Silpa darosi, kai Antanas į akis pažiūri, užti net pagaugais nueina, kai Baltrus glėbyje suspaudžia. Ir su Antanu būtų gera eiti, ir šokti norėtųs. Taip ir nepasirenka Barbutė. Nueisi su vienu, antras supyks. Stovėsi vietoj, susimūsi abudu. Ir baisu muštynių ir malonu, kai bernal dėl tavęs mušasi. Dėl bet kokios nesimuša. Taip ir stovi Barbutė vietoj, o broliai laukia. Mato Baltrus, kad geruoju Antanas nepasitrauks, tai ir rėžė. Kitas būtų nuo to smūgio pargriuvęs, bet Antanas tik susvyravo ir šveitė atgal. Barbutė sukliko ir prisiglaudė

prie tvoros, o broliai susiėmė. Vienas kirto, ir antras nepasiliko. Vienas buvo smarkus, ir antras nepėstias. Vieni bernal šoko prie vieno, kiti prie kito, bet kaip tik jie artyn, tai broliai ir šoka abudu ant jų. Tie pasitraukia — jie ir vėl susisima. Mato, kad neišskirs, tai ir atsitraukė visi. O broliai toliau mušasi. Gerai kirto Antanas, bet Baltrus dar geriau. Vienas buvo su piemenimis muštis pramokęs, o antras su bernais. Mušėsi mušėsi, daužėsi daužėsi, kol jaunescynsis ėmė ir suklupo. Kelias Antanas, kelias ir atsikelt negali. Mato, kad neatsikels, tai atsiedo ant žemės ir varvina liūli. Vienas brolis kraują šluostosi, o antras paėmė mergą už rankos ir nusivedė šokti. Gaila Barbutėi Antano, norėtų nors jam kraują nuo veido nušluostyti, bet kai stipresnis veda, tai neatsispirsi. O ir smagu stipriausią iš visų turėti. Pasėdėjo Antanas, pasilsėjo ir nušlyvino namo. Parėjo, krito kluone ant šieno ir užmigo. O kai atsikėlė, tai dar nuo tėvo per nugarą gavo, kad per anksti į bernus išėjo ir vyresnįjam gėdą daro. Pastovėjo Antanas ant kiemo, pažvairavo ir nusivarė karves.

Gano Antanas karves ir galvoja, kas su broliu padaryti. Brolis tai brolis, bet jei jis jam tą vienintelę atėmė, tai nori — nenori, o reikia galvą nusukti. Broliui galva, o jai jaknas atitrenkti. Jei ne jam, tai ir niekam neteks. Galvoja ir tirpsta iš gėdos: ir broliui nusilenkė, ir mergos neteko. Pereik dabar per kaimą galvą iškėlęs, jei nori! Eina Antanas kaip vilkas, ant visų pyksta, su niekuo nekalba ir vis atsileist negali. Susitiks žmogų — ir nuleidžia akis. Pamatys broli — ir sužvairuoja.

Ir paliko broliai kaip katina. Susitiks ir žybt, blykšt akimis. Primanytu, tai vienas kitą gyvą suėstų. Ateis vakaras — vienas pas Barbutę, o antras naktigonėn. Nors vienas Barbutę vestį ketino, o antras užmušti, — abudu jau kasnak sapnavo. Nežinojo Barbutė, ką ketina vienas ir ką jai ruošia kitas, bet vieno ji kas vakarą laukė, o antrą pamatysį į šalį dumdavo. Ir vienam širdyje laimė augo, o kitam kerštas kaupėsi. Ir todėl vienam vasara bėgte prabėgo, o kitam tik po amžių ruduo atėjo. Vyresnįjam jis vestuvinius varpeliais suskambėjo, o piemeniui pakasnyų varpu užgandė. Ir taip Baltrus triukšmingai vestuves ruošias, o Antanas tylutėliai peilį galanda.

(Bus daugiau)

Balys Gražulis

KULTŪRINIS GYVENIMAS

Dailininkų portretai

P. Kiaulėnas ir spalvų kultūra

Dar Vilniuje pradėjęs šį ciklą straipsnių apie dailininkus, norėčiau jį toliau tęsti. Tik šiuo metu yra kiti dailininkai, nes kartais yra neįmanomas tiesioginis kontaktas su dailininku ir dailės kūriniu, kada dailininkas gyvena JAV, Kolumbijoje ar Australijoje. Todėl ir šis portretas bus iš fotografijos, kitaip tariant netiesioginis, pasiremiant Maurice Scherero portretu — monografija apie P. Kiaulėną, kurią pernai metų gale išleido „Patria“. Šis reportetas yra prognozė, nes daromas dailininko P. Kiaulėno 40 m. sukakties proga.

P. Kiaulėnas yra aukštųjų žemės sūnus, šio modernaus amžiaus vaikas, kuriam likimas lėmė šio prieskario ir karo metu atsidurti Europos didmiesčiuose ir su kaupu gerti moderniosios dailės nektarą. Jis, aplankęs ir išstudijavęs Europos dailės centrus: Berlyną, Briuselį, Florenciją, Milaną, Paryžių, Romą, ilgiausiai sustojo Europos dailės sostinėje Paryžiuje ir čia išleina mokyklą nuo venecijiečių iki O.Friesz, Modigliani ar Valadono. Jis ne tik išstudijuoja, bet ir išgyvena modernų jį meną. Jis labiausiai, anot M.Scherero, persimą Renoir ir Bonnard kūryba, impresionizmo ir fauvizmo dvasia. Tačiau P. Kiaulėnas nėra siauras kurios nors moderninės srovės adeptas, jis yra savarankis ieškojas, kuris, atsirėmęs į praeities dailės mokyklą, techniką, ieško naujų moderninių kelių. Jis neužmiršta, kad jis yra lietuvis, išaugęs iš lietuviškos kultūros, tačiau jis yra ir europietis ir pasaulinis kūrėjas, kuris nori nugalėti laiką ir erdvę nuotoliniu. Vis dėl to tenka pabrėžti, kad P. Kiaulėnas yra vienas iš naujų mūsų dailininkų, kuris yra daugiau tarptautinis negu tautinis. Tačiau mes galime tik džiaugtis ir didžiuotis, kad jis lietuvis ir Lietuvos vardą iškelia tarptautinėje dailės plotmėje.

P. Kiaulėno kūryba yra jo dvasinių išgyvenimų vaisius, jo meninės kultūros, jo techninių ir forminių ieškojimų išraiška. Tema jo kūryboje nevaldina valdimens, jis tą pačią temą gali kelti kartus kartoti. Jis kiekvienoje temoje ieško naujų kompozicinių, forminių, niuansų, kitiškos prėjimo ir kitiškos išreiškimo. Tas amžinas naujo ir progresiško troškimas dailininką stumia ne į pasikartojimą, bet į atsinaujinimą. P. Kiaulėno mėgstamiausia tematika: nature morte, peizažas ir portretai. Tačiau visa tai jam tarnauja kaip modelis, o kū-

rybinė esmė gludi jo nuolatiniame kūrybiniam procese, estetiniuose kompozicijos, ritmo, spalvų tonų ieškojimuose.

Visai teisingai Maurice Schereri p. Kiaulėną vadina tikroju spalvininku, un veritable coloriste. Tik galia, kad mes negalime tiesiogiai pasidžiaugti p. Kiaulėno spalvų kultūra, nes pora spalvuotų reprodukcijų monografijoje neparodo tikrojo p. Kiaulėno, kaip spalvininko, veido. Tą proga tik norėčiau atkreipti dėmesį, kad p. Kiaulėnas išaugo pulkioje koloristinėje prancūzų mokykloje, kur spalvų kultūra bene yra aukščiausia visoje Europoje. Mūsų moderninio meno nesupratimas taip pat kyla iš mūsų spalvų kultūros apibrėžtumo. Kas yra pažinęs prancūzų dailę ir literatūrą, tas žino, kaip prancūzai yra subtilūs, įvairūs ir gausūs šioje srityje. P. Kiaulėnas, išstudijavęs ne tik prancūzų, bet viso pasaulio geriausių koloristų, yra vienas iš tų koloristų novatorių, kurių spalvų tonalumas yra pagrindinė problema. Pagaliau (išsivėrdėme nors ir tas dvi spalvotų kūrinių reprodukcijas: „Du obuoliai“ ir „Trys merginos“). Dailininkas nenaudoja jokių banalių spalvų, bet yra pakendęs spalvinių niuansų, perėjimų ieškojimuose. Patikėsimė M. Schereriui, kad „Du gvazdikai sode“ yra kūriny — „d'une magnifique per-

fection, remarquable parla variété de ses verts, la délicatesse de ses roses, par l'émotion dont elle est toute im préquel“ — nepaprasto tobulumo, spalvino žaislimumo ir emocionalumo.

Netgi žiūrovas, nematęs p. Kiaulėno parodos, o peržiūrėjęs kelias dešimtis monografijos reprodukcijų, pasakys, kad jis turis reikalą su didžios, europinės kultūros dailininku. Jis pastebės, kad heleniška jungiasi su romėnišku grožiu, pastarasis su prancūzišku, o visa tai yra išreikšta per lietuvių dvasią, kūrybinę prizmę. „Eglė“, „Juratė ir Kastytis“ žiūrovui bus geriausias įrodymas, kad koks bebūtų tarptautinis kūrėjas negali pabėgti nuo savo tautinės dvasios. Išsivėrdėkite į „Eglės“ veidą, jos kakta, jūs tuoj pasakysit, kad tai lietuviškas veidas veržiasi iš kūrėjo sielos. Mums sunku būtų pasakyti iš reprodukcijų, kurie yra geriausi p. Kiaulėno kūriniai, tačiau beveik kiekvienas iš jų jaučiame arba gilų, kūrybinę intenciją, arba didelę estetinę kultūrą, arba didelį įvairumą, originalumą, o bendrai didelį kūrybinį nuosirdumą.

Nevisiškai tikslūs būtų p. Kiaulėno portretas, jei nepastebėtume, kad jis yra ne tik dailininkas — originalusis spalvininkas, bet ir architektas, kuris savo kūriniuose „Porte de Richelieu“, „Le petit village“ etc.

Ką pasakoja mūsų žemė

(4)

Lietuvių vietovardžiai

Kartais davę kaimui savo vardą gyventojai dokumentuose ir XVI a. nebesutinkami, jau randami išsibarsčiusio gretimų kaimus. Pvz. 1554 m. Užvenčio valstybės Tolminų k. (siolo Tolminowski) sąrašas nebeturi Tolminų, bet gretimam kaimui (siolo Raginowski) randame kelis Tolminaičius (Tolminowicz). Kaip matyti iš XVI a. asmenvardžių apie Ylakius ir Zidikus, ilgainiui atsirado kad ir šie pavardiniai vietovardžiai apie Skuodą, Viekišius ir Sedą: Gintlačiai, Sugaudžiai, Derkinčiai, Bučiai (arba Bučiškė), Benušaičiai, Dargiai, Gricaičiai, Pocačiai, Petraičiai, Jonaičiai, Gauryliškiai (dabar paprastai: Mažaičiai) arba Gauryliai, Vitkaičiai. Labai aiškiai kaimų praminimą iš gyventojų pavardžių rodo Klaipėdos krašto bažnyčių knygos. Sakysime, XVI a. Katyžių krikšto knygoje užrašyta: iš Ulozų Agutė

Ulozaitė (Von Ullozen; Agutte Ulozaitė — Ulozoose 1669), Bergitė Svarienė Svaruose (1670) ir tt. Sembritkio teigimu, ir Priekulės vardas kildes nuo 1540 m. čia gyvenusio šaltysiaus Luko Priekulės (Lucas Prekoll). Jau XVI a. kryžiuočiai savo kelių aprašuose neretai Lietuvos kaimus vadina pagal gyventojų asmenvardį (= av., pavardė): Tolučio kaimas (Talluttendorfe), iš Mantigirdo kaimo (von Mantegirdendorfe), iki Girstauto kaimo (bis zu Girstowtin dorffe), iki Kušleikio kaimo (czu Kusleikindorffe), kur gyvenas Kušleikis (Kusleikus wonet). Pažvelgę į šių laikų Lietuvos žemėlapi, tokių vietovardžių rasime daugybę: Gvilidžiai (av. Gvilidys), Normantal, Vaitiekūnai, Galūnai, Butrimony Simonys, Ruigiai (av. Ruigys) ir tt. Pavardinį yra ir didesnių vietovių, pvz. Mažleikiai

neužmiršta savo architektūrinių polinkių. Jis senus Lisabonos pastatus atgalvina nauja kūrybine architektūrine dvasia.

P. Kiaulėnui, šiuo metu gyvenančiam JAV ir dirbančiam architektūrinį darbą, trokštame neužleisti dailininko kūrybinės srities, pasiūmė iš JAV naujų meninių laimėjimų, nugalėti laiką ir erdvę ir grįžti į Nepriklausomą Lietuvą aukštųjų sūnaus uždaviniumi įvykdyti: kurti gražią architektūrinę Lietuvą ir jos dvasią dailėje skleisti vis plačiau pasaulyje.

Dr. J. Kantrimas

(av. Mazelkis šalia Mazelka), Sakiai (av. Sakys) ir kt.

Daubaros, Daugailos, Buivydos ir kt. bei jų šeimos ilgainiui galėjo likti pavadinatos ne tik Daubarais, Daugailomis, Buivydais, bet ir Daubariais, Daugailiais, Buivydžiais. Pastarieji vietovardžiai yra tam tikri priklausomybiniai būdvardžiai: kaip pvz. Baisogalos, Raguvos gyventojas, to krašto žmogus vadinamas baisogaliu, raguviu, taip ir Daubaros, Daugailos, Buivydos šeimos, gyvenimo, būklo žmonės galėjo būti vadinami daubariais, daugailiais, buivydžiais. Kai kuriais atvejais, žinoma, ir čia galėjo būti pastarosios rūšies vietovardžiai tiesioginė pavardinė daugiskaita. Pvz. šalia vietovardžio Girdvainai yra ir

Paulius Stelingis

Lietuvai

Nei žemės nematyt: esi tu taip toli.
Nei vardo negirdėt: tolia čia svetimai.
O kaip tave prieit, o kaip tave pasiekt,
Tave, brangioji Lietuva!...

Zvaigždžių net nerandu... čia kitas ir dangus.
Be galo tu toli, be galo tollma...
Bet man tu ir graži esi, ir artima,
Nes tu patioj širdy man žydi ir šviett.

Nors svetimais dangus. Nors žemės nematyt.
Bet mes vistiek gyvi tik tavo dangumt.
Tik tavo ežerai. Tik tavo žemės miestais —
Šiandien ir pelenais jie mums kaip žvaigždės šviečia.

Ir — keliasi kalnai. Prasiskleidžia ir maris.
Ir tu eini tikiai gimtos žemės kelią.

Čilė, 1949

Girdvainai, ir juodu abu gali būti tiesiai iš pavardžių susidaryti, nes yra pažįstama ne tik Girdvainio, bet ir Girdvaino pavardė.

Čia priklauso ir nemaža iš pažiūros neaiškių vietų vardų, kurių pavardiniai atitikmenys nėra plačiau žinomi, pvz.: Kiūpeliai (av. Kiūpelis), Saugos (av. Sauga), Kekerai (av. Kekerai), Kuturiai (av. Kuturaitis), Pagiai (av. Pagaitis, pig. prūs. Pagen, av. Page), Tryškiai (pr. Triske), Ulkšiai (av. Ulkšys), Bijotai (pr. av. Byot), Advėnai (av. Advėnas), Dirketos (av. Dirktė), Kebliai (av. Keblaitytė), Reksčiai (pvz. jau XVI a. Telšių vls. žinomas Baltramiejus Baltramiejavičius Reksčys) ir tt.

Nors ir labai nedaug, pasitaiko pavardinių gyvenamųjų vietų pavardinių ir vienasaktos lytims, t. y. kada pats gyventojas asmenvardis (pavardė) eina vietos vardu. Pvz. Subačius, Skuodas (pig. prūs. av. Scude 1344), Sudargas, Žasinas, Birvainis, Prūsas (taip, be kitko, vadinas: 1. Prūsai, Prūsija ir 2. Tilžės priemestis) yra ne tik miesteliai bei kaimai, bet lygiai tos pačios lyties ir pavardžių. Todėl nėra visai negalimas dalykas, kad čia priklauso ir mūsų Kauno miestas, nes turime žmonių ir Kauno pavardę.

Vietas buvo galima pavadinti ne tik suvartojant tam reikalui gyventojų pavardės daugiskaitos ar retkarčiais ir vienasaktos lytį, bet ir iš pačios pavardės pasidarytus būdvardžius su tam tikromis priklausomybinėmis prisagomis (-iškis, -inis...). Kaip pvz. šalia telšiškiškus kunigas, namiškis karvelis (Brodovskio žod.), „naminis k.“ sakoma tam pačiam reikalui jau daiktavardžiai telšiškis (pvz. kunigas), namiškis (pvz. tu pačių namų žmogus), sodiškis (sodžiaus, sodos žmonės), priesaga -iškis nusakome tam tikrą priklausymą šaknimi reiškiamam dalykui, taip pat ta priesaga galima reikšti tą priklausymą ir asmeniui, pavardėi. Kuršaitis ir pažymi, kad adomiškis, -ė yra ne tik kas nors Adomui priklausęs žmogus. Todėl kokiam Grimaliui priklausanti pėva yra vadinama Grimališki (iš pradžių grimališkié...), Daugėliai priklausęs laukas, miškas yra Daugėliškis, Jonui (Jonas) priklausęs laukas, ten gyvenąs žmonės... Joniški (iš pradžių joniškiái). Ir iš tikrųjų pvz. 1561 m. dvarų inventoriuose pažymėta, kad Tauragės vls. Ringių k. žemės ribojasi su žemėmis Mikalojaus Jokūbaivičiaus Sungailavičiaus (Sungailavicz), taigi Sungailos sūnaus. Šiandien kaip tik toje vietoje yra jau Sungailiški dvaras, greta ir kaimas. Sungailiški čia iš pradžių galėjo būti suprantami Sungailos, Sungailai priklausą žmonės, laukai ir tt. Šios rūšies pavardiniai vietovardžiai yra ir: Radviliški (av. Radvila), Surviliški (av. Survila), Čekiškė (av. Cekas, Čekys), Gelgaidiški (av. Gelgaidas), Rokiškis (pig. Rokų k. Aukštošios Panemunės vls.: av. Rokas), Suvainiški (av. Suvainis...), taip pat jau anksčiau minėtas Zapyškis ir kt. Šių priesaginių vietovardžių vartojimas, išplitimas svyruoja ir pagal tarmes: vienoje vietoje daugiau mėgstama -iškis, -iškié, kitoje daugiskaita -iškis (pvz. dzūkuose).

Dalis šių vietovardžių yra ir tiesiai pasidaryti iš priesaginių pavardžių, pvz. Nelaimiški (av. Nelaimiškis), Bražiškiai (av. Bražiškis) ir tt. Kaip matėme, XVI a. nuo Lybiškio gavo vardą Lybiškį k. B. d.

3 metai knygos tarnyboje

Rašo J. Cicėnas

Sakydamas 3 metai tegalvoju apie bibliografo A. Ružancovo darbą Lietuvos Bibliografinėje Tarnyboje Memmingene (LB Tarnyba yra paties A. Ružancovo kūriny ir auklėtinis). A. Ružancovas kaip bibliografas apskritai mūsų kultūrai žinomas nuo daugelio metų.

Vienas įdomus bruožas yra bendras mūsų bibliografijos kūrėjui prof. Vacloviui Biržiški ir jo talkininkams — bibliografams seniūnams, jų tarpe ir A. Ružancovui — į bibliografija nešovė, bet patalkė. Prof. V. Biržiška iš tiesioginės profesijos yra teisininkas, o jo senas talkininkas A. Ružancovas — devynių amatų, o dešimto — bibliografininkas, aistringas knygos globėjas ir bičiulis. Ir tremtyje Memmingeno stovykloje jis visų pirma pažįstamas kaip (ugnies) maršalas (fire marshal) ir tik podarbinėmis valandomis — kaip (knygos) tarnas. Kas žino gal šitie amatai ir darbai ir derinasi: jei prof. V. Biržiška nebūt buvęs teisininkas, rasit nebūt sukūręs centrinės valstybinės bibliotekos (taimat, pillečiai, pradėjo kurti pamatus knygos šventovei jau tada, kai dar Valstybės pamatai buvo tebedūrijami; ministerijose ir t. vienos alkūnės nebūt ištekę, reikėjo galvos — teisiškai apginti Rašto globos ir apsaugos reikalą). Dėl A. Ružancovo, be kitko, pridurtina ir tai: Neapgynęs namų nuo gaisro, nelįsąugosi ir tuose namuose esančių gėrybių, visų pirma — knygos metrikų

LB Tarnybos pradžia užprotokoluota 1945. 11. 11. Bet A. Ružancovas jau pradėdamas oficialią darbą turėjo daug neoficialaus kraičio: sekė laikraščius ir neperiodinius spaudinius ir žymėjo, o lapukų krūva augo. Kai 1946 m. Šveicarijoje, Berne, išsteigė dr. A. Geručio vedamas Lietuvos Bibliografinis Archyvas (jo tikslas: išsaugoti tremtinių spaudinius ateičiai), LB Tarnyba užmezgė su juo ryšius ir emė siųsti savo surinktus spaudinius. Vien nuo 1947. 4. 7 d. Archyvu pasista: 432 knygos, 4589 numeriai žurnalų ir laikraščių, 118 paveikslų ir atvirlaiškių ir 131 dokumentas. Be to, Tarnyba 14 siuntų su spaudiniais pasiuntė į vokiečių biblioteką Frankfurte, 7 siuntas Vatikano bibliotekai, 2 siuntas Jeruzalės universiteto bibliotekai ir tt.

Pašto išlaidoms, spaudinių pirmum (mat, iki šiol ne visai leidėjai prisiumčia savo spaudinių pavyzdžius) ir kt. reikalams LB Tarnyba per 3 metus išleido RM 5207 ir DM 234. Pats vadovas A. Ružancovas į šį „biznį“ įdėjo iš asmeninių santaupų RM 2261 (arba 41,11% visų išlaidų) ir DM 109 (arba 46,58% reforminių išlaidų). Visa laimė, kad A. Ružancovas yra iš seno ne tik priešgaisrinis taisyklių ir paslapčių žinovas, bet ir aktyvus kurstytojas prieš ugnį ir dūmus, populiariai kalbant — nerūko. Tačiau cigaretės ima, ir dar kaip dirbantysis! Tai cigaretės lygino biudžeto spragas. Bet

tempora mutantur et cigaretės in illis. Krito dūmello (net ir to iš už jūrų marių) kaina, krinka ir LTB perspektyvos: švietimo valdyva ir visos kitos visuomeninės institucijos yra bėginės, kartais šitą priduria, bet tai lašas. Tačiau A. Ružancovas dar nenusimena, nes ir praėjusių 3 metų būvyje teko nugalėti įvairių kliūčių. Daug visuomeninių padūgnių ypač UNRRAs laikais pūduriavo DP gyvenimą globojusių (I) asmenų tarpe. 1946 m. žiemą Tarnybos spaudiniai atsidūrė drėgname rūsyje.

Iki 1948 m. spalio 25 d. LB Tarnybos kartotekas įtraukta 1945 metų neperiodinių spaudinių 93 ir periodinių 149; 1946 metų — neperiodinių 268 ir periodinių 256; 1947 metų neperiodinių 228 ir periodinių 228 ir periodinių 132, o 1948 metų sausio — spalio mėnesių neperiodinių 149 ir periodinių 69. Tarnybos žiniomis šiuo metu spausdinama ar ruošinama spausdinti 173 neperiodiniai spaudiniai.

LB Tarnyba, jos pačios žodžiais, norėdama palikti lietuvių tremtinių leidinių aprašymą savo ir kitataučių bibliografinėse įstaigose, iki šiol yra išleidusi 14 mašinėlė spausdintų vekalėlių (10—20 egz. kiekviena), pvz.: Lietuvių tremtinių bibliografija, 1945 metai (18 psl.), Lietuvių tremtinių bibliografija, 1946 metai (45 psl.), Lietuvių tremtinių bibliografija, 1947 metai (29 psl.), Lietuvių periodikos straipsnių bibliografija, „Mūsų

Kelio“ 1—100 Nr. lituanistikos bibliografija ir tt. ir tt. Be kitų, surinktas ir bus spaustuvėje išspausdintas katalogas „Lietuvių knygos tremtyje 1945—1948 m“. Visi čia paminėti ir nepaminėti darbai yra parengti LB Tarnybos vadovo A. Ružancovo.

Ypač pasidžiaugtina Tarnybos biuletinių „Knygų Lentyna“, kurios išėjo keturi numeriai (viso 52 psl.), Biuletenis išėina mašinėlė kas antras mėnuo ir kaip visi Tarnybos spaudiniai sluntinėjami savo ir kitataučių mokslo įstaigoms. LTB Tarnybos vadovo pastangomis „Bibliographie der Deutschen Bibliothek“ biuletiniai jau pradėjo skelbti lietuviškus leidinius tremtyje.

Bibliografas Aleksandras Ružancovas apie savo 3 metų vienuolio užsipyrimu nudirbtą darbą šit kaip kukliai atsiliepia:

— Jei išvartyti po įvairius bibliografinius institutus Tarnybos leidinėliai paliks mūsų įpėdinams bent tremtyje, leisti knygų ir periodikos metrikas bei ateities laikų bibliografams padės palengvinti jų darbą lietuviškoje bibliografijoje. Tarnybos triūsas bus atlygintas...

Ir kas čia 3 metų tylaus triūso sukakties proga palinkėti? Bene tiksliausia bus Gerb. Bibliografui priminti vieną žodžių žodį, kuris tūkstančius sąvokų savyje yra įkūnijęs, tas žodžių žodis yra — Vilnius. O kad tremties kelias pagaliau pasuktų į laisvą Lietuvos sostinę Vilnių! Gal būt raudonieji barbarai nespės visų bibliotekų ir archyvų sunaikinti; tai ko greičiau po tremties vargų ir rūpesčių teapgaubie Vilniaus bibliotekų ir archyvų tyla, rimitis ir palaima dirbti ir gyventi, be šių metų, dar šimtą metų.

Viešas atsakymas „Žiburiams“ ir redakt. A. Gražiūnui

Mieli skaitytojai, aišku, gerai prisimena, jog „Žiburių“ š. m. 10 nr. p. A. Gražiūnas, kuris yra vienu iš to laikraščio redaktorių, sukombinavo man savotišką viešą paklausimą, neturintį sau pavyzdžio ne tik DP spaudoje, bet ir laisvųjų Europos tautų žurnalistiniame gyvenime. Mat, „pagrindą“ tam paklausimui davęs „MK“ š. m. 6-me nr. tilpęs bendradarbio atpasakojimas Amerikos lietuvių laikraščio „Dirva“ straipsnio, kuriame aprašomas liūdnas atsitikimas su lietuviu DP — Jurgio Strazdo šeima, kuri per praėjusį Kalėdų šventės nuvyko į Jungtines Amerikos Valstybes. Mano giliu įsitikinimu, laikraštis turi tarnauti nešališkai ir teisingai skaitytojų informacijai, o ne redaktorių viešioms (kartu ir nerimties) pasiklausinėjimams, bet taip netikėtai viešai paklaustas, privalau viešai ir atsakyti, dėl ko už užimtą laikraštį vietą maloniuju skaitytojų labai atsiprašau.

Ponas „Žiburių“ literatūros ir kultūros skyriaus redaktorius Gražiūnai, šį kartą išbrovė ne į savo sritį ir todėl nepataikė, nes Tamstos subūdavoti mano adresu klausimai visiškai neličia „visos mūsų visuomenės“, o tik patenkina Tamstos, pasirodo, asmeniška priekabumą. Kad tati aš ne be pagrindo teigiu, įsitikinsite paskaitę „Žiburių“ 12 ir 13 dr. nr. JAV gyvenančio bendradarbio A.B. straipsnį, kuriame, be kita ko, paminiamas ir sunkus gyvenimas pietiniuose „steituose“, kur turėjo nelaimės prieš savo norą pakilti ir dabar per laikraščius tampona J. Strazdo šeima. Kodėl ta šeima ten pakliuvo, BALFas per tą patį laikraštį „Dirva“ jau davė savo paaiškinimą, kuris pacituotas „MK“ š. m. 9-me nr. Pagal BALFą išėina, jog kaltas pats Strazdas, kad, belaukdamas iš savo giminės, paėmė NCWC nevardinę garantiją. Vadinasi, p. Gražiūnai, nieko čia su savo viešais paklausinėjimais neištaisyti: mūsų tautiečiams, ypač tiems, kurie turi giminių Amerikoje, yra reikalinga platesnė informacija apie nevardinimą garantijas, kad ir jų per neusipratinimą neišiktų Strazdo šeimos nuotykių. Gi Tamstos vienoje vietoje pavartotas žodis „melas“ reikia priekaityti prie daugiau negu nekultūringo pasielgimo, nes tuo žodžiu norite nuveikti faktą, kuris visose mūsų stovyklose labai gerai žinomas ir kuriuo yra jau nemaža žmonių pasinaudoję. Aš pasakysiu, jog ir labai gerai, kad yra kas patarpininkauja tautiečiams gauti nevardinių garantijų, nes tie, kurie Amerikoje neturi giminių ar gerų pažįstamų, gali pasiryžti tam tikram laikui ir sunkesniam darbiui, kad ir karštesniai klimatai.

Į Tamstos, p. Gražiūnai, sukta klausimą dėl NCWC atsakau, jog aš apie šią organizaciją turiu daug geresnę nuomonę, negu Tamsta galvoji.

Jos emigracinė pagalba į JAV mūsų tautiečiams yra labai didelė, už ką mes visi turime būti dėkingi. Tokio didelio masto darbe, kokį dabar vykdo NCWC, savaime suprantama, gali pasitaikyti kai kurių nesklaidumų, bet jokiū būdu niekas nepatikės, kad tie nesklaidumai atsitinka iš blogos valios. Todėl turintis giminių garantijas ir važiuojantis į JAV NCWC globoje, privalo šiai organizacijai už pagalbą būti tik dėkingas ir daugiau nieko.

Baigdamas šį savo viešą atsakymą, norėčiau dar priminti Tamstai, p. Gražiūnai, visiems žurnalistams žinomus dalykus: 1) kai prie laikra-

stos talpinamo straipsnio yra redakcijos pastaba, straipsnis yra arba diskusinis arba informacinis, neišreikšias redaktorių nuomonės ypač tada, kai straipsnis yra perspausdinamas iš kito laikraščio; 2) geras žurnalistas, o juo labiau redaktorius, niekada nerašys ir laikraštyje netalpins straipsnio ad hominem, atseit, specialiai taikantį į asmenį, bet visada kalbės apie konkretų reikalą, — arba jį parems arba pagrįstai iškritikuos. Kaip daugelis nenuolatinių ar nuolatinių Tamstų laikraščio skaitytojų pastebi, „Žiburių“ redaktoriai niekaip šių pagrindinių dėsnių nepajėgia išsaugoninti. D. Penikas

Įvairios žinios

● New Yorke 11-os komunistinių vadų byloje, kur juos gina advokatai, atseina kas savaitę po 10.000 dolerių. Komunistų laikraštis „The Daily Worker“ kreipiasi į skaitytojus, prašydamas sudėti 100.000 dolerių komunistų vadams ginti.

● Vengrijos vyriausybė išvarė JAV antrąjį sekretorių St. Koczak. Išvairymo priežastys nenurodomos. Jis tik vienas temokėjęs kalbėti vengriškai atstovybėje. (AP)

● Britų darbiečių vyriausybė pradeda švelniau kalbėti apie Ispaniją. Ji jau ruošiantis paremti J. Tantose siekiamą atnaujinti ambasadorių atstovavimą Ispanijoje. Valstybės sekretorius p. Mayhew pareiškė, jog britų vyriausybė jau esanti pakeltusi savo nusistatymą Ispanijos atžvilgiu.

● Rusų remiama vokiečių komunistų laudies taryba kviečia vokiečius pradėti masines demonstracijas prieš vakarines okupacines vyriausybes (kodėl ne Rytų?). Ragina imti į savo rankas, o „galingoji Sovietų Sąjunga padėsianti žodžiais ir darbais“. (AP)

● UP iš Chicago praneša, kad 1948 metais S. Amerikoje buvo 98.000 žmones užmušti per įvykusias nelaimes ir kliekvienas 14-tasis asmuo buvo sužeistas. Tai esą patys saugiausi metal. Nuostolių padaryta už 7.200.000 dolerių. Susisiekimo nelaimių užmušta 32.000 asmenų.

● UP praneša, kad tūkstantis sovietų paruoštų šlaures korėjiečių karių peržengė sieną ir įėjo į pietinę Korėją, okupuotą amerikiečių. Išbrovėliai, remiami kitų 2000 asmenų, slenka gilyn.

● Per 1948 metus Britanijoje buvo įkurdinta naujose patalpose 284.230 šeimos, o 1947 m. — 242.593 šeimos. Namai buvo pastatyti nauji ar pataisyti iš negyvenamų patalpų ir pritaikyti gyvenimui. Iš viso apgyvendinta 3.250.000 vyrų, moterų ir vaikų. Nuo karo pabaigos esą pastatyta, pataisyta ar pritaikyta 582.881 namas. (DM)

● Pacifiko septintoje mokslininkų konferencijoje buvo išsireikšta, kad po Atlanto pakto sudarymo ateisianti eilė ir Pacifiko pakta. Netolimoje ateityje bus sudaryti Pacifiko prekybos rūmai. (AP)

● JAV atsisakė gražinti Vengrijai du lakūnas, kurie neseniai buvo atskridę lėktuvu į Muncheną ir atgabėję 25 asmenis. (AP)

● Italija perdavė Sovietams savo kovos laivą — Giulio Cesare, — kaip buvo numatyta taikos sutartyje. Laivas buvo 23.600 tonų talpos. (R)

● New Yorke valstija paskyrusi metams 452.000 dolerių, o visai programai 2.000.000 dol., pagal kurią bus ieškoma priemonių ir būdų, kaip apsaugoti jaunimą nuo nusikaltimų. Jaunimo įstaigos pirmininkas yra p. Kaplan.

Tremtinio vadovas išėina

Seniai lauktoji knyga — Lietuvos Žemės Ūkis ir Statistika — greit išėina į žmones. 300 puslapių jau galutinai išspausdinta, baigiami paskutiniai 50—60 psl.

Šioje knygoje ras būtinos medžiagos ne tik žemės ūkio srityje dirbantieji ar besiruošią joje dirbti emigracijoje, bet be jos negalės ap-

seiti nė vienas lietuvis, nekaltant jau apie inteligentą. Ji bus mūsų krašto priešokupacinio gyvenimo veidrodys.

Joje rašoma apie laukų, gyvulių, sodų, daržų ūkį, inspektus, tabaką, gyvulių šėrimą, paukščių laikymą, trobesių statybą, dažymą ir t.t.

Statistinėje dalyje ras apie mūsų krašto ūkinį, socialinį ir kultūrinį gyvenimą.

Knyga išleido Žemės Ūkio Darbuotojų Sąjunga. Platnimas vyks per jos įgalotinį dipl. agr. A. Mustelkį. Knygos išleidimas yra labai brangus, nes labai daug statistinės medžiagos, kuri būtina kiekvienam lietuviui turėti.

Užsisakiusiems iki kovo 5 dienos, įbrošūruota atseis 8 DM, o kietais viršėlais — 9 DM. Laisvai vėliau bus pardavinėjama po 10 DM.

Z. U. D. S-gos nariai, įmokėję Sąjungai po 15 RM, dabar moka po 6,5 DM, jei jie atsiųs užsakymus ir pinigų iki kovo 5 dienos. Sąjungos narių, įmokėjusių po 15 RM, sąrašai turi būti patvirtinti Valdybos. Šie atskiros nuolaidos negauna.

Platintojai, užsakę daugiau negu 10 egz., gauna 10% nuolaidos. Gautas pelnas, jei toks bus, eis Z. U. D. S-gos naudai.

Užsakymus ir pinigus siųsti šiuo adresu: A. Mustelkis, (13b) Dillingen/D., Litauisches Lager.

Z. U. D. Sąjunga

Akrobatiniai Sovietų propagandos triukai

(Atkelta iš 3 pusl.)

JAV, versdamas jus dalyvauti sekančiame kare... Santa Claus teisi-nasi nieko bendro neturįs su karais, sakosi nešas taiką ir gerą valią...

FBI iškrato lėktuvą, ieškodami rusiško aukso. Nieko nesuradę, teiraujasi, ar Santa Claus nepriklauso IWW, IWO organizacijoms, ar nėra JAV-SSSR draugijos narys. Į JAV jo nesutinka išleisti. Visą Santa Clausų sugadino jo ilga barzda — dėl jos FBI palaikė jį raudonuoju ir išnešė griežtą sprendimą: kalėjimas arba įsijungimas į ERP. Santa Claus pasirinko ERP. Tuo pačiu lėktuvu su keliais krovinių sklaidytuvais jis skrenda per Atlantą į Europą. Vidury Atlanto išgirsta Maskvos radijo transliaciją — linksmus vaikų balsus, jų juoką ir sunkiai atsidūsta: Senelis Šaltis (taip sovietai perkrikštijo Kalėdų senelį laimingesnis už mane — jis galėjo įteikti jiems savo dovanas... Nusivylęs Santa Claus vidury Atlanto atkabina sklaidytuvus su dovanomis... Ir užbaigai pasigirsta rusų kalba amerikinė Jingle Bels — kalėdinė dainelė...

AUKŠCIAU SĖDYNĖS NEIŠSOKSI

Iš tiesų, sovietų propaganda išismaginusi dažnai pamiršta, kad net ir propagandai vis dėlto reikia turėti ribas. Yra dalykų, kurių nepartartina krauti į savo propagandinį vežimėlį — vienas iš jų — Santa

Claus, Kalėdų Senelio istorija... Tai per daug jau nekaltu pobūdžio tradiciniai Kalėdų papročiai, kurie įknyti į raudonosios propagandos melų vėžimą, sukelią pagrįsta visų pasipiktinimą. Radijo klausytojas juokiasi ne iš Churchillio, FBI, Europos Atstatymo Programos, bet raudonosios propagandos nevykusių pastangų į savo niekingą juodinimo ir šmeižimo darbą įknyti Santa Claus'ą — Kalėdų Senelį. Aukščiau sėdynės neišsoksi, — sakydavo mūsų liaudies patarlė. Taigi... Ir šios sovietinės propagandos VKP (b) meisterės tuščios pastangos primena pasakėčia, kur varlė bandė pūstis, norėdama su jaučiu susilyginti... Tas jos eksperimentas, kaip žinome, baigėsi vienu dideliu — pūkst... Kad tik taip neįvyktų kada ir sovietinei propagandai... Vyt. Kastytis

● „Die Nene Zeitung“ redakcija išvaloma nuo naelių. Amerikiečių okupacinės vyriausybės informacijos skyriaus viršininko pavaduotojas pareiškė, kad užsienio politikos redaktorių jau atleistas. Laikraščio darbininkų taryba nusiskundė, kad būvę naciai turėję atsakingas vietas redakcinėje kolegijoje. Dabar ji pravoloma. (UP)

● Karalius Jurgis VI išskyla kaip naujų madų vyriškoms eilutėms pirmtakas. Anksčiau tai darė Windsorso kunigaikštis Eduardas. Naujo stiliaus eilutė būsianti su dviem eilėm sagū ir iš viso sagū bus ne 6, bet 4. Siuvėjai gauna daug užsakymų pagal karaliaus fasoną.

● Albanija priešlėktuvinėmis patrankomis apšaudė vos pakilusį iš aerodromo lėktuvą, kuris vežė komisiją tartis dėl dviejų britų laivų naikintuvų 1946 m. pažėdimo minom's.

● Izraelio valstybę pripažino de facto jau 35 kraštai.

● Graklijos banditų vado adjutantą sučiupo Atėnuose, nes jis ten buvo atvykęs organizuoti „miesto komiteta“, kuris turėjęs organizuoti komunistus sabotazams, terorui ir kt. daryti. Markos sukliktų vadas, esą pasitraukęs iš pareigų, nes esąs jau persidirbęs.

● Suomijos prezidentas Paasikivi pareiškė parlamento atidarojimo kelioje, kad tarp Suomijos gyventojų nesą skirtumų atžvilgiu užsienio politikos ir kad Suomija turinti skatinti gerus santykius su visais kaimynais, o ypač su Sovietų Sąjunga.

● Kanados skautų komisaras pareiškė, jog komunistų agentai mėginę išbrauti į skautų judėjimą ir paimti vadovaujančias vietas. Skautų vadovybė turėjusi patikrinti praclitų ponų, kurie norėjo užimti svarbius postus. (AP)

● JAV ir Liberija susitarė savo atstovybes pakelti į ambasados rangą.

● Šveicarijoje už 100 DM moka jau 35 sv. frankus. Vokiečių markės kursas smarkiai pakilo.

● Čekų komunistų laikraštis „Rudė Pravo“ rašo, kad parlamentas greitai išleis naušatus, kuriais bus varžomas užsieniečių gyvenimas ir keliavimas Čekijoje.

● Kominformo žurnale rašoma, kad Tito ir jo šalininkai esą „trockininkai“ ir todėl jie neprimami į „Molotovo planą“, pagal kurį būtų anot prancūzų laikraščio „Le Monde“, eksploatuojami satelital.

● Londone buvo sustreikavusios valdinų pastatų įstaigų valytojos. Per 300 moterų žygiavusios per Londono miestą, užsėdėjusios ant pečių valymo rankius — šluofas. Jos protestavo prieš vyriausybės atsakymą pakelti joms atlyginimą. Jos prašė pakelti atlyginimą už valandos darbą iki 2 šillingų.

● Sen. Taftas griežtai pasisako prieš administracijos ketinimus pakeisti Taft-Hartley darbo įstatymą, nes jį pakeičius, streikų prezidentas negalėtų sulaukyti ir kraštui būtų padaryta didelių nuostolių.

Proga specialistams

Lietuvos Konsulo p. P. Daužvardžio praešimu, didžiausia Chicagoje krautuvė „Marshall Field and Company“ reikalauja tokių specialistų:

Audėjas kilimams taisyti, mašinų aptarnautojas kailiams (mink.) siūti, mašinų aptarnautojas visokiems kailiams siūti, kailių sukirpėjai 1 eilės, kailių sukirpėjai 2 eilės, paveikslų restauratorius, paveikslų rėmų dirbėjai ir auksuotojas, graviruotojas ant varinių diskų, tautinių apykaklių ir manžetų gamintojas, tautiniam stiliuje marškinių gamintoja, sagoms kilpų gamintoja (rankų darbas), siuvėja (vienos adatos mašinoms), monogramų išsiuvinėtoja (rankų d.), monogramų išsiuvinėtoja (Singer maš.), monogramų išsiuvinėtoja, siuvėjai, siuvėjos, rūbų taisytojai, paltų siuvėjai, laikrodininkai, laikrodininkai (dideliems laikrodžiams), porcelano taisytojai, mergaitė lėlėms taisyti, graviruotojas stiklo darbams, graviruotojas sidabro darbams, sidabro kalvis, poliruotojas sidabro ir brangenybėms, brangenybių taisytojas, odos štampuotojai, odos darbininkas, balnų ir pakinktų gamintojas, pianino užbaigiamųjų darbų specialistai, pianino derintojas, saldainių

Laiškas Redakcijai

Kaltinimas turi būti atšauktas

S. m. sausio 24 d. „Minties“ Nr. 1 (531) p. Gražvydas str. „Nedarykime gėdos lietuvių krepšiniui“ apkaltina Augsburgu gyvenančius lietuvių krepšininke Lietuvos krepšinio rinktinės vardo pasisavinimu ir to vardo naudojimu ne vietoje.

Re didelių įžangų ir įvadų p. Gražvydai, kalbėkime trumpai ir konkrečiai.

Iš kur Tamsta sužinojai, kad Augsburgu lietuviai dalyvauja miesto krepšinio pirmenybėse, užsiregistravo ne „Dainavos“, o Lietuvos krepšinio rinktinės vardu? Atrodo, kad kaltinimą rašant buvo remtasi ne tikraisiais šaltiniais, kaip pvz. „Dainavos“ valdyba arba Augsburgu „Viktoria“ (šių pirmenybių organizatorius), o tik „Schwäbische Landeszeitung“ sporto korespondentu. Žinių nepatikrines, Tamsta išdrįsai visiškai be pagrindo užpulti Hochfeldo krepšininke, kurie visiškai nekalti dėl jų pavadinimo Lietuva I ir II, nes yra užsiregistravę tik kaip Augsburgu „Dainava“. Persiskaitęs minima me vokiečių laikraštyje tą trumpą žinutę, savaip interpretavote. Pagal Tamstą išėjo, kad Hochfeldo lietuviai nori žaisti kaip „nugalėtas Europos meisteris“. Džiugu, kad žmonės rūpinasi, jog Lietuvos vardas būtų nesuterštas, tačiau be pagrindo pulti ir įsivaizduoti yra jau nesąmonė.

Siuo savo puolimu Tamsta apdrabstė puvais apie 15 Hochfeldo krepšininke! Kas tai atitaisys? O reikalas yra labai jautrus, nes čia paleičiama žmogaus garbė ir paties sportininko sportiškumas. Kodėl Tamsta tylėjote, jeigu sekate vokiečių spaudą ir Müncheno radijofono duodamas sporto žinias, kad Severinas, esą, boksuojasi už Lietuvą arba kad pas Müncheno „Gintarą“ žaidžia visi penki Lietuvos internacionalai? (1) Niekas neteigia, kad tokios žinios pasitarinama Lietuvos vardu išskelti, tačiau, kas reikalauja tikrai žino, neteigs, kad minimas boksininkas arba gintariečiai tuo kalti. Kiek esu patyręs, attingamos sporto institucijos tuo reikalu yra jau seniau už Tamstą susirūpinusios. Tamstos kaltinimą tereikia vertinti kaip dvigubą „driblingą“. Kartu laukiame iš Tamstos pusės viešai meste kaltinimo atšaukimo. R. Valaitis

SP. PLATINTOJAI, DĖMESIO!!!

Visus spaudos platintojus prašoma mums kuo skubliausiai gražinti žias dar neišplatintas knygas:

1. Esmaitis, GYVOJI GAMTA ir ŽMOGAUS KŪNAS
2. " " NĖGYVOJI GAMTA
3. " " GEOGRAFIJA
4. " " ISTORIJA
5. K. Čibiras, LITURGIKA.

Kas aukščiau išvardintų knygų iki vasario 15 d. negražins, bus laikoma jas visas išplatintusiu ir privalės už visą gautą knygų kiekį atsisakauti. Gražinant neišplatintas knygas, prašoma atsiųsti ir mums priklausantius pinigus. Knygų gražinimo išlaidas atsisakauti iš mums priklausantios sumos. MŪSŲ KELIAS

gaminiojas, instrumentų derintojas, ginklų meisteris, ginklų kalvis. Nuoocytieji specialistai, norintieji gauti paminėtą darbą ir besirengia apsigyventi Chicagoje, bet neturi darbo garantijos, gali pranešti savo giminėms ar pažįstamiems, kad „Marshall Field“ krautuvėje yra jų specialybei darbo ir kad minėta firma, su ja susitarus, galima įrašyti darbdaviu. LTB

Mrs. ONA LAURINAITYTĖ (Vintonienė), gyv. 28 Birch Street, Lewiston, Maine, USA. ieško savo giminių, kilusių iš Nausėdžio km., Gargždų visč.

Mr. JUOZAS GOMAS, gyv. 28 Birch Street, Lewiston, Maine, USA, ieško savo dėdės Kirzo Alberto ar jo žmonos, kurie paskutiniu metu gyveno Šiauliuose. Žinantieji apie jų likimą prašomi pranešti.

Mr. JURAS MARKŪNAS, gyv. USA, ieško savo brolio ar jo vaikų bei pažįstamų, kilusių iš Slabos kaimo, Sidokų parapijos, Želvos valsč. Atsiliepti šiuo adresu: Mr. A. Benikas, 377 So. 4th St., Brooklyn, N.Y., USA.

MŪSŲ KELIAS

Išėina trečiadieniais ir šeštadieniais
Dillingen a. d. Donau, Kapuzinerstr. 10
Vyr. Redaktorius D. Penikas
Redaktorius Al. Laikūnas

Lithuanian Newspaper „OUR WAY“, Semi-Weekly. Authorized by EUCOM HQ, Civil Affairs Division. Authorization No. UNDP 203. Circulation 4000.

Redakcija straipsnius taisyti bei trumpinti savo nuožiūra ir nesunaudojusių rankraščių nesaugo.
● Už skelbimų turinį redakcija neatsako. ● Užnuojautos, sveikinimai ir skelbimai bei pranešimai iki 10 petito eilučių — 5,- DM. toliau už kiekvieną eilutę po 50 pf. ● Paleiškojimo skelbimai privalo būti apmokėti už kiekvieną paleikomą asmenį po 1,- DM. ● Už skelbimus ir paieškojimus pinigai siūsti kartu su tekstu ● Platintojai už surinktą prenumeratą ir parduotus paskirus numerius gauna 10% nuolaidos. Laikraščio gražinimai vengtini. ● Prenumeratos mokeskis su pašto ir ekspedicijos išlaidomis vienam mėnesiui 3,- DM, užsienyje dvigubai. Paskiro Nr. kaina 0,40 DM.

Printer: Verlagsanstalt Manz, Dillingen/Donau. — Population to be served: 20.000.

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Skautai skelbia pasauliui:

Pavergta Lietuva teriojama ir naikinama

Rašo J. Mockūnas, mūsų spec. bendradarbis Australijoje

Nuoširdūs santykiai užsimezgė su Naujosios Zelandijos, Fijų salų, Filipinų ir kt. tautų skautais. Jie buvo nuolatiniai lietuvių svečiai ir kviesdavosi lietuvius pas save. Filipiniečiai ir naujazelandiečiai davo savo vėliavas ir palinkėjo greito tėvynės išlaisvinimo. Daugelis užmezgė artimiausius asmeninius ryšius ir prisirinko krūvas adresų. Lietuvių skautų choras, šokėjai, muzikantai, komikai ir kt. pasirodymo dalyviai nuolat vakarais dalyvaudavo laužuose ir pasirodymuose. Kelis kartus lietuviai įdainavo radiofonams savo dainas, o vienu metu ABC trūmpųjų bangų siųstuvais užrašė lietuvius dainuojant ir siunčiant pasveikinimus DP publikai Europoje. Gal būt ir ne vienas „M.K.“ skaitytojas turėjo progos išgirsti specialioj Australijos radijo programoj Europai lietuvių skautų sveikinimus.

Didelio dėmesio sulaukė ir lietuviškas skautų stalas, kurį daugelis vadino konferencijų stalu. Prie šio stalo lietuvių valgydavo savaip pagamintus valgius ir daugelis australų negalėdavo atsistebėti, kaip skanūs lietuviški blynėliai ar sriubos, koklių Australijoje niekur negausi.

Kitų tautų skautai irgi turėjo įdomių pasirodymų. Australijos skautai puikiai pasirodė su pionieriškais darbais. N.Zelandijos skautai visur mėgdavo pademonstruoti senųjų salos gyventojų maori tautinius šokių, dainas, papročius ir rūbus. Maori karo šokis buvo sensacija. Jų į Jamboree galėjo atvykti tik 25, nors norinčių vykti buvo per 1000. Bet kaip nustebė tie 25, kai čia susitiko dar apie 100 savo tautiečių. Pasirodė, kad šie 100 savie išsėdė sėdė į lėktuvus ar laivus ir atvyko į Jamboree. Pakistano skautai, atvykę net su tolimųjų Tibo to kalnų pašlaitėlių ir čia išlaikė savo orumą ir rytietišką svajingumą. Dalis jų mahometonai ir stovykloje laikėsi savo religinių papročių: bendrai melsdavosi, nevalgė kiaulienos, turėjo atskirus indus. Jie puikūs kalnų laiptojai ir ištisas dienas jums gali pasakoti apie savo gražią tėvynę, apie milžinų Tibo to kalnus... Judrūs malajiečiai labai rezervuoti spaudos korespondentams. Jie atsigabeno įdomius laukinių žmonių muzikos instrumentus su savais papuošimais. Narų salos skautai, atvykę iš Ramiojo vandenyno tropikinės salos, skundžiasi Australijos klimatu. Jų saloje beveik nuolat būna apie 40% C, o čia gana vėsu.

Pajudės Amerikon...

(Pradžia 1 pusl.)

daryti. Kai jau yra išrašyta viza, be emigracinės ištaigos sutikimo niekas negali savo kelionės atidėti, nes priešingai atveju gali turėti labai nemalonių pasekų. Jei į JAV nuvykęs dirba darbą ne pagal savo profesiją, ir nesutinkant darbdaviui jis gali nutraukti sutartį, jei tik gauna darbo pagal savo profesiją. Išbūti pas garantijos davėją atitinkamą laiką yra tik garbės reikalas, jokių kitų sankcijų neturisi.

Ypatingai DP žurnalistus intereso klausimas, kada prasidės emigracija į JAV iš Prancūzų zonos? Visų maloniam nustebimui buvo atsakyta, jog jau prieš savaitę laiko į ten išvyko DP komisija kandidatų atrinkimui. Kiek iš esamų 2000 DP bus atrinkta kandidatų ir kaip ten darbas sekasi, kol kas žinių dar neturima.

Palietus į Venecuelą išvykusių DP bagažo pristatymo netvarkingumą, buvo paaiškinta, jog IRO negali samdyti laivus specialiai pervežti bagažui. Kadangi į Venecuelą plaukiantys iš Europos uostų laivų nėra daug, tai ir emigrantų, kurie patys išskrenda lėktuvais, bagažas sugaišta kelyje bent kelias savaites.

Išgildenus dar keletą lokalinio pobūdžio klausimų, spaudos konferencija buvo baigta. Sekančioji numeratyta kovo 2 d. (dp)

tik 25%. Fijų salų skautai amžinai keliauja po visą stovyklą stebėdami kitus ir rinkdami suvenyrus. O suvenyrų rinkimas buvo tiesiog baisi liga, apėmusi visus stovyklautojus. Dar gerokai prieš Jamboree atidarymą Australija išleido 2/3 peno pašto ženklą šiai Jamboree paminėti. Stovyklavimo metu išleistas specialus atvirukas su Jamboree dalyvaujančių valstybių vėliavomis, kur yra ir Lietuvos trispalvė. Stovykloje vien kitiems dovanodavo fotografijų, ženkliukus, juosteles ir kt. ženklus. Filatelistai stūsdavo šimtus ir tūkstančius laiškų, antspaudotų specialiu Jamboree štampu. Vienas išsiuntęs net 10.000 atvirukų į visas pasaulio šalis. Žinoma, tai jam kaštavo geroką sumą svarų. Kiti užsikrėtę fotografimu išpyškindavo per dieną po keliolika filmų. Stovyklos krautuose bematant buvo išpirtos visos filmos.

Stovyklavimo vieta užėmė didžiulį kelių šimtų akrų plotą, pro kurį teka upė Vazza. Šiame 11.000 skautų mieste specialiai įrengta pašto, telefonų, telegrafo ištaigos, bankai, krautuvas, kloskai, sporto aikštės, plaukiojimo baseinai, įrengti keliai, 80-ties lovų ligoninė, dantų gydymo kabinetas, sandėliai, automobilių parkai ir kt. Kokios apimtys buvo apūpinimas parodo kad ir tokie per 12 dienų suvartoti produktų skaičiai: mėsos — 160.000 lb. (svarų); duonos — 67.500 lb.; pieno — 15.000 galonų; pamidorų — 20.000 lb.; cukraus — 22.500 lb.; pyragaičių ir biskvitų — 21.000 lb. Kiaušinių 10.000 tuzinų; vaisių — 200.000 štk.; sviesto — 6.500 lb. ir t.t.

Stovykloje veikė, be viešosios judėjimo policijos, specialų skautų policija, greitosios pagalbos tarnyba, informacijos tarnyba ir kt. Įvairių religijų maldos namai su dvasininkais, kurie aptarnaudavo tikinčiuosius. Be nuolatinių skautiškų užsiėmimų, buvo vykdomos ekskursijos į Melbourną ir apylinkes.

Taip nejučiuomis prabėgo 12 gražių stovyklavimo dienų tarp įvairių

mieste specialiai įrengta pašto, telefonų, telegrafo ištaigos, bankai, krautuvas, kloskai, sporto aikštės, plaukiojimo baseinai, įrengti keliai, 80-ties lovų ligoninė, dantų gydymo kabinetas, sandėliai, automobilių parkai ir kt. Kokios apimtys buvo apūpinimas parodo kad ir tokie per 12 dienų suvartoti produktų skaičiai: mėsos — 160.000 lb. (svarų); duonos — 67.500 lb.; pieno — 15.000 galonų; pamidorų — 20.000 lb.; cukraus — 22.500 lb.; pyragaičių ir biskvitų — 21.000 lb. Kiaušinių 10.000 tuzinų; vaisių — 200.000 štk.; sviesto — 6.500 lb. ir t.t.

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

LTB Apygardų pirm-ųjų suvažiavimas

Nuošaliam Bavarijos kamputyje, Seligenstade, kur šiuo metu gyvena per 700 lietuvių, 8. m. vasario 1-2 dienomis įvyko LTB Apygardų Pirmininkų suvažiavimas nueitam tremties keliui apžvelgti ir bėgamiesiems klausimams apsvaistyti. Dalyvavo C. Komiteto nariai, visų trijų zonų apygardų pirmininkai, vykdomųjų veiksmų ir spaudos atstovai.

Suvažiavimas prasidėjo vasario 1 d. 9 val. LTB C. Komiteto Pirmininko Gaučio pranešimu, kuriuo buvo nušviesta įvairių tremties gyvenimo sričių veikla. Ekonominiais, socialiniais ir etatų reikalais daryta bendrų žygių su kaimyninių Pabaltijo tautų atstovais IRO ištaigose. Daugelyje atveju žygių buvo sėkmingi. Pirmininkas savo pranešime pabrėžtinai priminė sunkią tremties kultūrinę būklę, kuri atsirado kartu su valiutos reforma. Šio fakto pasekoje smarkiai nukentėjo ansamblių bei teatrų veikla ir spauda. Tik dėka atkaklios privačios iniciatyvos paspartoj dar šlaip taip laikosi, bet jau aiškiai matosi žymių, jog tokia padėtis taip pat neišlaikė tegalės tęstis. Diena iš dienos emigracija gyvena, o šios sėkmingumas pakerta tremtinių spaudos pagrindus, nes mažėja skaitytiniai. Tokios padėties aktyvaizdoje LTB C. Komitetas pasiryžo vadovauti Lietuvių Kalbos Vadovo išleidimui, kurio numerata plaukia patenkiamai. Šioje vietoje tenka pastebėti, jog LTB C. K-to Pirmininkas P. Gaučys, kuris labai sielojasi lietuvių spaudos ateitimi, jau parodė daug energijos, idant minėtasis L. K. Vadovas kuo greičiausiai laiku išvystų dienos šviesą.

Kalbėdamas apie emigraciją, Pirmininkas pastebėjo, jog ji galėtų būti ir dar sėkmingesnė, jei ne transporto priemonių trūkumas. Į Australiją, Kanadą ir USA paruošiama vis daugiau ir daugiau žmonių, tik

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai santykiai tarp ryšininčių institucijų ir IRO vadovybės dar nėra nustatyti, bet p. A. Kalvaitis mano, jog tautinių atstovų tikslas bus: 1) išaiškinti IRO nusistatymus išvietintųjų atžvilgiu ir 2) pertekli mus globojančiai organizacijai savo tautiečių pageldavimus, apsaugojant jų interesus. To-

suvisuomenininkas A. Kalvaitis, dabartinis lietuvių reikalams ryšininkas prie IRO zonos vyr. būstinės, nušvietė tuos visus sunkumus, kurie buvo sutikti, bekovojo už tautinių komitetų pripažinimą. Nors galutinai sant